

войска. Една декларация била издадена от руската главна квартира на български езикъ, въ която се казвало, че руската кръвъ се лѣе за „христовата църква“ и за угнетенитѣ *християни*. Липсата на името *българи* въ тоя документъ огорчило мнозина, които смѣтали, че сега е думата за освобождение на *българитѣ*...

Покрай общото стихийно очакване, че Русия иди, като по-голяма сестра да освободи България, се промѣквало тихо и незабележено и едно противоруско течение въ България. Отколе, още отъ Одринския миръ Англия, Австрия, а особено Франция разпространявали между българитѣ противоруски чувства. Макаръ на отдѣлни българи, тѣ внушавали мисълта, че Русия, ако дойде на Балканитѣ, не ще донесе свобода и цивилизация, а ново робство. Заразенъ отъ такива противоруски идеи е билъ българина Александъръ Екзархъ отъ Стара Загора. Многото полски емигранти въ Цариградъ му повлияли да мисли, че Русия върви къмъ Цариградъ изключително отъ свои само държавнически и стопански интереси, а не се движи отъ великата идея за свободата на малкиѣ братя. Това се доказвало отъ поведението на Русия къмъ Полша, чиято свобода и независимостъ били потжпкани. Много по-добро било, споредъ полскиѣ емигранти, българитѣ да не очакватъ свобода отъ Русия, а да гледатъ чрезъ вѣрностъ на султана да достигнатъ до автономия, дори до дуализмъ съ Турция подъ покровителството на Франция, едничката защитница на потиснатитѣ народи.

Въ силата на това схващане поляктътъ Чайковски (Садъкъ паша) образувалъ своя казашки алай (полкъ) отъ поляци, турци, гърци, българи и други да помага на турцитѣ противъ руситѣ презъ Кримската война. Поканенъ билъ Раковски съ много български хайдутѣ да участвува въ алая на Чайковски, но той отказалъ. Въпрѣки личнитѣ си схващания, Раковски не се решилъ да иде противъ народнитѣ очаквания отъ Русия; за това той съставилъ своя дружина отъ 10—12 четника, скрилъ се въ котленския Балканъ съ готовностъ да помага на руситѣ, а не на Чайковски, който квартирувалъ съ алая си въ Сливенъ.

Ала неочаквано турцитѣ станали весели и засмѣни. Българитѣ съ горчевина се научили, че рускиѣ войски бързо напускатъ България и се оттеглятъ задъ Дунава. Гр. Силистра билъ изоставенъ. Чрезъ Исакача и други пролѣзи руситѣ заминали за Бесарабия. Това станало, защото Наполеона III се явилъ въ защита на Турция. Той образувалъ коалиция отъ Франция, Англия и италианското княжество Сардиния противъ Русия. Поканена била и Австрия, но тя отказала, защото не била добре съ Сардинския